

Tüm dünyada en çok bilinen ve sevilen tropik meyvelerden biri de ananastır. Ananas Güney Amerika'da yetişen bir tropik iklim meyvesi olmakla birlikte, Türkiye'nin batı ve güney kesimlerinde ananas yetiştiriciliği yapılabilmektedir. Özellikle Akdeniz ikliminin özelliklerini gösteren bölgelerde ananas yetiştiriciliği oldukça uygundur. Antalya, Mersin ve Adana illerinde ananas yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Meyvesi A ve B vitaminince zengin ve kalsiyum açısından iyi bir kaynaktır. Ayrıca yüksek oranda fosfor ve demir içermektedir.

Bitkisel Özellikleri

Çok yıllık otsu bitki olup, çalı şeklinde büyür. Sert, dikenli ve kılıç şeklinde yaprakları vardır. Meyveler gövdede bulunur. Dik ve sulu bir gövdeye sahiptir.

Bir çiçek, 50-200 arası bireysel çiçekten oluşan çiçek salkımı şeklindedir. Çiçekler hermafrodit, 3 adet taç ve çanak yaprak, 6 adet erkek ve 1 dişi organ bulunur. Leylak renkli çiçekler, daha sonra silindirik şekle sahip meyvelere dönüşür.

Ananasta bitki boyu yetiştirme koşullarına ve çeşide bağlı olarak 0.5-1.5 m arasında değişebilmektedir. Bitkinin sapı oldukça kısadır. Yoğun, uzun, sert bitki örtüsü ile kaplıdır.

Yetişkin bir bitki, içbükey bir şekle sahip, 30 veya daha fazla etli, sivri, rozet şeklinde yapraklara sahiptir. Uzunluğu 20-100 cm'dir. Bitkinin özelliklerinden biri, büyüme sırasında kalınlaşan bir sap üzerinde, yaprakların spiral şeklinde düzenlenmiş olmasıdır. Ananas bitkisi, konik başlı meyveler verir. İri ve hoş kokulu ananas meyvelerinin üst kısmında bir demet sık yaprak yer alır.

Ekolojik İstekleri

Toprak: Ananas çok yıllık bitki olması nedeniyle derin bünyeli, humusça zengin ve iyi drene edilmiş topraklardan hoşlanır. Çok hafif karakterli, kumlu veya çok ağır karakterli toprakları sevmez. Hafif kumlu topraklarda daha erken verim alınması ve

erkencilik sağlanması yanında başların küçük kalması ve verimin azalması ve erkencilik sağlanması yanında başların küçük kalması ve verimin azalması en önemli dezavantajdır. Bu tip topraklarda çok iyi sulama yapılmalıdır.

Ağır karakterli topraklarda ise çok yıllık olan kökler havasız kalarak çürür. Ananas için toprak pH' ısı 5.5-6.0 olmalıdır. Topraktaki organik madde miktarının ise %2 civarında olması yararlı olur.

Sıcaklık: Ananas soğuk ve dona karşı tolerant değildir. Bu nedenle, kış aylarında düşük sıcaklıklar yaprak ucu nekrozu ve meyve yaralanmasına neden olabilir. Ananas yetiştirmek için en uygun sıcaklık gündüz 25-32°C arasında, gece ise 15-20°C arasındadır. 14°C ananasın büyümesini etkileyen kritik sıcaklıktır. Ananas bitkisi 14°C'nin altında yavaş büyür, 10°C'nin altında büyüme durur ve 5°C'nin altında üşüme zararı meydana gelir.

Nem: Bol güneş gören, % 70-80 nem oranına sahip bölgelerde yetişir.

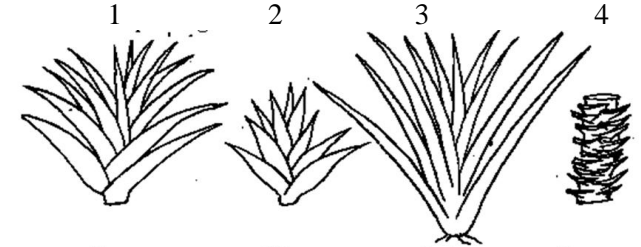
Yetiştirme Tekniği

Toprak Hazırlığı ve Ekim-Dikim: Topraklar en az 30 cm sürülmeli ve toprak iyice pulverize edilmelidir. Ananas, yetiştirildiği toprağı uzun süre işgal ettiği için plantasyon kurulmadan önce arazinin mutlaka derin işlenmesi çok yararlı olur. Toprağı yanmış organik madde karıştırılması önerilmektedir. Bu derin işlemeden sonra birkaç gün havalanan toprak Disk-Harrow ile inceltir ve dikim yerleri hazırlanır. Yeterli drenaj kanalları açılmalıdır.

Bir ananas parseli, propagüllerin dikilmesiyle oluşturulur. Propagule, ana bitkinin gövdesinden alınan çoğaltım materyalidir. Bitki materyali olarak 4 tip propagule kullanılabilir. Bunlar;

- 1)Dip sürgünü,
- 2)Kök sürgünü,
- 3)Yan sürgün (filizler),
- 4)Taç yapraklar

Şekil 2. Çoğaltım materyali kısımları

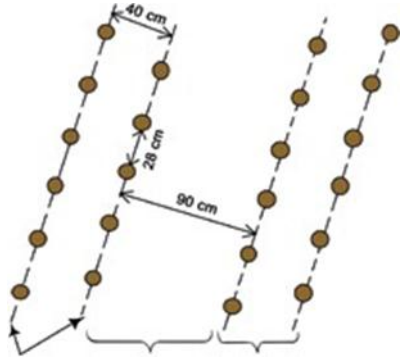
Fakat iyi bir plantasyon için dip sürgünü ve kök sürgünleri önerilmektedir.

Ananasta Aralık ve Mesafeler: Yüksek yağış alan bölgelerde dikim sıklığı yaklaşık 4000-4400 bitki/da dikilebilir. Serin hava ile düşük yağış alan bölgelerde 6300-6400 bitki/da yüksek sıklıkta dikim önerilir.

Çizelge 1. Dikim şekli, mesafe ve sıklığı

Dikim Şekli	Dikim Mesafesi (cm)	Dikim Sıklığı (adet)	Öneriler
Tek Sıra	100 x 100	1000	Geleneksel ve kombine yetiştiricilik yapanlara önerilir.
Çift Sıra	90 x 40 x 25 Sırt arası: 90 cm SA: 40 cm SÜ: 25 cm	6150	Tecrübeli yetiştiricilere önerilir.
	90 x 30 x 25	6680	
	90 x 40 x 28	5500	Deneyimsiz yetiştiricilere önerilir.
	90 x 40 x 40	4500	

Ananas yılın herhangi bir zamanında dikilebilir. Döngü 12-18 ay arasında değişir. Ananas fidelerinin en iyi dikim zamanı, ilkbahar (Mart-Mayıs) ve sonbahardadır (Eylül-Ekim).

Şekil 2. Çift sıra dikim

Bakım İşleri

Sulama: Ananas gelişme ve büyüme döneminde oldukça fazla su isteyen bir bitkidir. Ağustos ayı başından itibaren ve kış mevsimi yağışlarının başlangıcına kadar olan dönemde düzenli ve yeterli miktarlarda su ister. Kış mevsiminde ise gerekli su ülkemizde genellikle yağışlardan sağlanır. Özellikle hasat döneminde yağışlar yetersiz ise mutlaka sulama yapılmalıdır. Susuz kalan bitkilerde verim ve kalite düşer. Ananas yetiştiriciliğinde damla sulama sistemi kurulmalıdır.

Yabancı Ot Kontrolü: Ekim-dikim öncesi ve sonrası değişik herbisitler kullanılabilir. Ayrıca toprak yapısı ve sulamaya göre otlama olması durumunda çapalama ile yabancı ot kontrolü yapılabilir. Ayrıca toprak siyah polietilen ile örtülerek de yabancı ot kontrolü sağlanır.

Gübreleme: Gübreleme, toprak analizlerine (mineral ve PH içeriği) ve gübrelerin formülasyon ve formdaki yerel mevcudiyetine göre hesaplanmalıdır. Ananas oldukça fazla gübrelemeye ihtiyaç duyar. Bir meyvenin üretimi için; 4 gr azot (N); 112 gr fosfor (P), fosfor pentoksit (P₂O₅) şeklinde; 2-3 gr magnezyum (Mg), magnezyum oksit (MgO) şeklinde

ve 10 g potasyum (K), potasyum oksit (K₂O) gereklidir

Tozlanma ve Döllenmesi: Çiçeklerin tozlanma ihtiyacı bulunmamaktadır. Kendine uyuşmazlık nedeni ile tozlanma gerçekleşmez. Genellikle meyveler partenokarpiktir, kendine tozlamadan sonra tohum oluşmaz. Tozlanma gerçekleştiğinde meyvede tohum oluşmaktadır. Bu da pazarda istenen bir durum değildir.

Hasat ve Pazara Hazırlama

Hasadın zamanlaması esas olarak iklim koşullarına bağlıdır. Meyvenin dış rengi, olgunluğu değerlendirmek için en sık kullanılan kriterdir. Meyveler genellikle meyvenin alt çeyreğinin sararmasına tekabül eden 'dönme' olarak bilinen olgunluk aşamasında hasat edilir.

Muhafaza

Ananas meyvesi oda sıcaklığında 3-4 gün saklanabilmektedir. 1 °C'de ve %88±2 bağıl nemde depolanan ananas meyvesinin raf ömrü 21 güne kadar çıkabilmektedir.

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN
🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>
@: alata@tarimorman.gov.tr
☎: 0 324 518 00 52
📞: 0 324 518 00 80

T.C.

TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü

ANANAS YETİŞTİRİCİLİĞİ

Dr. Kader ERÇİK

Mersin-2022